

végzés

Az ügy száma: Bfv.II.219/2017/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: . Katona Sándor a tanács elnöke
 . Krecsik Eldoróda előadó bírő
 . Boros Tibor bírő

Az eljárás helye:

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2017. június 7.

Az ügy tárgya: kábítószer birtoklása
 büntette

Terhelt(ek) : I.rendűterhelt

Elsőfok: écsi Törvényszék 2015. június 22-én, tárgyaláson
meghozott 7.B.65/2015/8. számú ítélete

Másodfok: Ítéletábra 2016. május 3-án, nyilvános ülésen
meghozott Bf.III.825/2015/4. számú ítélete

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: I.rendű terhelt

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria a Pécsi Törvényszék 7.B.65/2015/8. számú ítéletét, illetőleg a Szegedi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.III.825/2015/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek vagy felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

- [1] **I.** A Pécsi Törvényszék a 2015. június 22-én meghozott és kihirdetett 7.B.65/2015/8. számú ítéletében I.rendű terheltet bűnösnek mondta ki kábítószer birtoklása büntetésében [Btk. 178. § (1) bekezdés, 2) bekezdés c) pont].
- [2] Ezért a terheltet 5 év 6 hónap - börtönben végrehajtandó - szabadságvesztésre, és 6 év közügyektől eltiltásra ítélte.

Az előzetes fogvatartásban töltött időt a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította. Megállapította, hogy feltételes szabadságra legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható.

Rendelkezett a büntetőeljárás során lefoglalt bűnjelekről és a felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

[3] A kétirányú fellebbezés folytán másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2016. május 3-án tartott nyilvános ülésen meghozott és kihirdetett Bf.III.825/2015/4. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: a bűncselekmény helyes minősítéseként a Btk. 178. § (1) bekezdés 5. fordulat, (2) bekezdés c) pontját jelölt meg.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[4] **II.** Az ügyben meghozott jogerős ítélet ellen I.rendű terhelt, meghatalmazott védője útján nyújtott be felülvizsgálati indítványt, amelynek jogalapjául a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontját - ezen belül a Be. 373. § (1) bekezdés II/b) pontját - jelölte meg.

[5] Felülvizsgálati indítványában azt sérelmezte, hogy az ügyét első fokon a Pécsi Törvényszéken törvényben kizárt tanácsvezető bíró tárgyalta, aki nem járhatott volna el az ügyben, tekintettel arra, hogy a tanácsvezető bíró korábban, a nyomozás során a Pécsi Járásbíróság által meghozott, az előzetes letartóztatását meghosszabbító végzés ellen bejelentett fellebbezést a Pécsi Törvényszék 2014. október 21-én felülbíráló tanácsának tagja volt. Álláspontja szerint ezért abszolút kizárási ok áll fenn, ennek alátámasztásaként hivatkozott az Alkotmánybíróság 21/2016. (XII.30.) számú határozatára.

Erre tekintettel a támadott határozat hatályon kívül helyezését indítványozta.

[6] A Legfőbb Ügyészség BF.240/2017. számú átiratában a felülvizsgálati indítványban foglaltakat nem tartotta alaposnak.

Kifejtette, hogy az Alkotmánybíróság a 21/2016. (XI.30.) számú határozatában nem rendelkezett alaptörvény-ellenes jogszabály megsemmisítéséről, az Alkotmánybíróság eljárásának alapjául szolgáló alkotmányjogi panasz nem egy jogszabályi rendelkezést, hanem egy bírói döntést sérelmezett. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság nem is rendelkezhetett a határozatában az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 45. § (3) bekezdésében és az (5) bekezdés I. fordulatában rögzített ex nunc főszabálytól eltérően. Mindebből következik, hogy a 21/2016. (XI.30.) számú AB határozatban írt alkotmányos követelmények az AB határozat közzétételét megelőzően jogerős határozattal befejezett büntetőeljárásokat nem érintik, azok kizárólag a folyamatban lévő, valamint a jövőben meginduló eljárásokban kell, hogy érvényesüljenek. Jelen ügyben tehát megítélése szerint feltétlen hatályú eljárási szabálysértés nem valósult meg.

[7] A Legfőbb Ügyészség átiratára tett észrevételben a védője útján felülvizsgálati indítványt előterjesztő terhelt közölte, hogy az

indítványában foglaltakat változatlan formában és tartalommal fenntartja.

- [8] **II/1.** A Kúria a felülvizsgálati indítványt a Be. 424. § (1) bekezdés első fordulata szerinti tanácsülésen bírálta el.
- [9] A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a felülvizsgálati indítvány tartalma szerinti - a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott - okból, valamint - a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423. § (4)-(5) bekezdés] bírálta felül.
- [10] Ennek során a I.rendű terhelt által védője útján előterjesztett, abszolút eljárási szabálysértést kifogásoló felülvizsgálati indítványát alaptalannak, a Legfőbb Ügyészség indítványát alaposnak találta.
- [11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre külön eljárási szabályok vonatkoznak.
- [12] A felülvizsgálat csak a Be. 416. § (1) bekezdésében meghatározott felülvizsgálati okokból, és kizárólag a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapul vételével vehető igénybe.
- [13] A Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontja az anyagi jogszabálysértésekre alapított felülvizsgálati okokat határozza meg, míg az (1) bekezdés c) pontja - figyelemmel a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjában pontosan meghatározott - abszolút eljárási szabálysértések esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A felülvizsgálati okok köre nem bővíthető.
- [14] A Kúria előrebocsátja azt is, hogy a Be. 423. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati indítványt - a Be. 416. § (1) bekezdés e) és f) pontjában meghatározott esetek kivételével - a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályok alapján kell elbírálni.
- [15] **II/2.** I.rendű terhelt védője útján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján - figyelemmel a Be. 373. § (1) bekezdés II/b. pontjára - azt a felülvizsgálatot megalapozó abszolút eljárási szabálysértést kifogásolta, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalában a törvény szerint kizárt bíró vett részt. A nyomozati szakban ugyanis a kényszerintézkedés tárgyában a nyomozási bíró által hozott határozatot másodfokon az a tanács bírálta felül, amelynek tagja volt az ügy tárgyalási szakában eljáró elsőfokú bíró.
- [16] A bíró kizártságának törvényi okait, illetve eseteit a Be. 21. és 22. §-a kimerítően meghatározza. A Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja alapján a bíróság további eljárásából ki van zárva az a bíró is, aki az ügyben nyomozási bíróként járt el.
- [17] Kétségtelen, hogy az ügyet tárgyaló elsőfokú tanácsvezető bíró - a vádemelést megelőzően - a nyomozási bíró által hozott határozatot felülbíráló másodfokú tanács tagja volt.
- [18] A nyomozási bíró határozatát 2014. október 21-én másodfokon

felülbíráló bíróra azonban az indítvány álláspontjával ellentétben nem állapítható meg kizárási ok.

- [19] Amint azt a Legfőbb Ügyészség átirata helyesen tartalmazza, az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI.30.) számú, 2016. november 29. napján kelt határozat 1. pontja megállapította: az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdéséből eredő alkotmányos követelmény a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el. Az Alkotmánybíróság a határozata indokolásának [43] bekezdésében kifejtette: „az Alaptörvény XXVIII. Cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság követelménye megkívánja, hogy a büntetőügy további elintézésében ne vegyen részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bírói feladatokat látott el, ugyanis azzal szükségszerűen együtt jár a bizonyítékok bizonyos szintű, de mindenképpen előzetes értékelése. E körben nincs alapvető különbség a nyomozási bíró, az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbításáról döntő egyesbíró, vagy az előzetes letartóztatás elrendelése, illetve meghosszabbítása tárgyában másodfokú döntést hozó tanács tagjainak feladatai között. Ebből fakadóan pedig a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának szűkítő értelmezése sem lehet alkotmányosan megalapozott.
- [20] Az Alkotmánybíróság a 34/2013. (XI.22.) AB határozatában azt rögzítette, hogy a terhelt pártatlan bírói eljáráshoz fűződő joga azt az igényt fogalmazza meg, hogy a Be. 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró ugyanezen törvény 21. § (3) bekezdés a) pontjának megfelelően a bíróság további eljárásából ki van zárva.
- [21] Az AB határozat [56] bekezdése ugyanakkor az alkotmányos követelmény kötelező érvényesítését a határozat kihirdetését követően megindított büntetőeljárások tekintetében írta elő.
- [22] Ezzel szemben az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI.30.) számú határozata nem határozta meg, hogy az alkotmányos követelményként meghatározott kizárási ok érinti-e az Alkotmánybíróság határozatnak közzététele előtt jogerősen már befejezett büntetőügyeket.
- [23] Az Abtv. az Alkotmánybíróság határozatainak jogkövetkezményei tekintetében az alábbiak szerint rendelkezik:
43. § (1) Ha az Alkotmánybíróság a 27. § alapján folytatott eljárásában alkotmányjogi panasz alapján megállapítja a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, a döntést megsemmisíti.
- (2) A bírói döntést megsemmisítő alkotmánybírósági döntés eljárási jogkövetkezményére a bírósági eljárások szabályait tartalmazó törvények rendelkezéseit kell alkalmazni.
- (3) A bírói döntés Alkotmánybíróság általi megsemmisítése következtében a szükség szerint lefolytatandó bírósági eljárásban az alkotmányjogi kérdésben az Alkotmánybíróság határozata szerint kell eljárni.
- (4) Az Alkotmánybíróság a bírói döntés megsemmisítése esetén megsemmisítheti a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntéseket is.

45. § (1) A megsemmisített jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés az Alkotmánybíróság megsemmisítéséről szóló határozatának a hivatalos lapban való közzétételét követő napon hatályát veszti, és e naptól nem alkalmazható, a kihirdetett, de hatályba nem lépett jogszabály pedig nem lép hatályba.

(1a) Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. Cikk (6) bekezdés b) pontja szerinti esetben az Alaptörvényt vagy az Alaptörvény módosítását a kihirdetésére visszamenőleges hatállyal semmisíti meg.

(2) Ha az Alkotmánybíróság bírói kezdeményezés vagy alkotmányjogi panasz alapján semmisít meg egyedi ügyben alkalmazott jogszabályt, a megsemmisített jogszabály az Alkotmánybíróság eljárására okot adó ügyben nem alkalmazható.

(3) A jogszabály megsemmisítése - a (6) bekezdésben foglalt eset kivételével - nem érinti a határozat közzététele napján vagy azt megelőzően létrejött jogviszonyokat, és a belőlük származó jogokat és kötelezettségeket.

(4) Az Alkotmánybíróság az (1), (2) és (3) bekezdésben meghatározottaktól eltérően is meghatározhatja az Alaptörvénnyel ellentétes jogszabály hatályon kívül helyezését, illetve a megsemmisített jogszabály általános vagy egyedi ügyekben történő alkalmazhatatlanságát, ha ezt az Alaptörvény védelme, a jogbiztonság vagy az eljárást kezdeményező különösen fontos érdeke indokolja.

(5) A jogszabály megsemmisítése nem érinti a megsemmisített jogszabályon alapuló, Alkotmánybíróság előtti eljárásban nem felülvizsgálható, vagy felül nem vizsgált bírói döntéseket, kivéve, ha az Alkotmánybíróság a megsemmisítésről szóló határozatában ettől eltérően rendelkezik.

(6) Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása alapján jogerős határozattal befejezett büntetőeljárás és szabálysértési eljárás felülvizsgálatát rendeli el, ha az eljárásban alkalmazott jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés semmisségéből a büntetés, illetve az intézkedés csökkentése vagy mellőzése, valamint a büntetőjogi, illetve a szabálysértési felelősség alóli mentesülés vagy annak korlátozása következne.

[24] Mindezek tükrében kérdésessé vált a 21/2016. (XI. 30.) AB határozatban kifejtett alkotmányos követelmény érvényesítésének az időbelisége, azaz hogy ezt az új, és a bíróságok által értelemszerűen az eddigi ítélkezés során nem követett alkotmányos követelményt mely időponttól kell alkalmazni, illetve az alkotmányos követelményt mely ítéletek esetében kell érvényesíteni, ezt pedig legfőképpen a jogalkalmazásban tapasztalt jogértelmezési különbségekből fakadó bizonytalanság igazolt. Az Alkotmánybíróság által nyitva hagyott kérdést a jogalkotónak kellett egyértelműen rendeznie. Ezért a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontját 2017. április 29. napjától hatályba lépően módosította az egyes büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2017. évi XXIX. törvény 1. §-a. Ez a módosítás rögzíti az említett két AB határozat

közzétételének napjára figyelemmel, hogy mely időponttól kezdődően kell kizártnak tekinteni a vádemelés utáni bírósági eljárásból a nyomozás során eljáró bírót és az észszerűség szempontjaira figyelemmel a folyamatban lévő ügyek tárgyában való döntéshozatal során eljáró tanácsokat.

A 2017. április 29. napjától hatályos Be. 21. § (3) bekezdés a) pontja értelmében a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki az ügyben a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár.

- [25] Amint a Kúria utalt rá, az Alkotmánybíróság 34/2013. (XI.22.) AB határozat [56] bekezdése az alkotmányos követelmény kötelező érvényesítését a határozat kihirdetését követően megindított büntetőeljárások tekintetében írta elő.
- [26] Ugyanakkor a 21/2016. (XI.30.) AB határozat nem tartalmazza azt a megkötést, hogy az alkotmányos követelményt a határozat közzétételét követően indult büntetőeljárásokban kell csak alkalmazni, továbbá meg is semmisítette a kifogásolt kúriai ítéletet.
- [27] Mindez rámutatott arra - amit a Legfőbb Ügyészség is helyesen állapított meg - , hogy a 21/2016. (XI.30.) AB határozatának visszamenőleges, ex tunc hatálya csak akkor van, ha Alaptörvénnyel ellentétes jogszabályt semmisít meg, egyben kimondja, hogy ez a felül nem vizsgált bírói határozatok is érinti, illetőleg a megsemmisített jogszabály alkalmazásával jogerősen befejezett büntetőeljárások felülvizsgálatát rendeli el.
- [28] A hivatkozott AB határozat tehát nem semmisített meg alaptörvény ellenes jogszabályt, emellett az alkotmányos követelménynek a jogalkalmazás számára történő egyértelművé tétele indokolta a Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjában írt rendelkezés újraszövegezését és 2017. április 29-ével történő hatályba lépését annak egyértelmű rögzítésével, hogy a vádemelést követően a bíróság további eljárásából ki van zárva, aki a vádemelés előtt nyomozási bíróként vagy a nyomozási bíró határozata elleni fellebbezés tárgyában eljár. Mindebből a Kúria azt a következtetést vonta le, hogy a 21/2016. (XI.30.) AB határozatának visszamenőleges, ex tunc hatálya nincs.
- [29] Mindezek alapján I.rendű terheltnak védője útján előterjesztett, abszolút eljárási szabály megsértésére alapozott felülvizsgálati indítványa nem volt alapos.
- [30] Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat - a Be. 426. §-a alapján - I.rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartotta.
- [31] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416. § (4) bekezdés b) pontja zárja ki. A Be. 418. § (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben

nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416. § (1) bekezdés e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421. § (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát a Kúria mellőzheti.

, 2017. június 7.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. előadó bíró, Dr. Boros Tibor s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:
Lévai Viktória
tisztviselő